

Kartverket

BAKGRUNNSNOTAT

Emne: Dokumentasjon til møtet i Samordningsgruppen 16.februar 2022

Til: Samordningsgruppen for geografisk informasjon

Fra: Kartverket v/sekretariatet

Dato: 11.februar 2022

Vi viser til agenda. Her følger mer informasjon til de aktuelle sakene.

Gjennomgang av referat og oppfølgingspunkt fra forrige møte:

Gjennomgang og godkjenning av referat fra møtet 23.-24.november 2021

Forslag vedtak:

Samordningsgruppen godkjenner referat fra møtet 23.-24.november 2021.

Oppfølgingspunktene fra møtet 23.-24.november:

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
Sak 24/2021	Avtaledokumenter 2022	
	Saker som bør sees i sammenheng: Enhetsprisene for beregning av årskostnadene bør vurderes indeksregulert FoU-midler bør vurderes etablert Finansiering av nasjonale geografiske felleskomponenter	Finansiering av den geografiske infrastrukturen var tema på møtet i Nasjonalt geodataråd 8.februar. Presenteres i sak 02 i dette møtet. De andre sakene er det foreløpig ikke gått videre med.
Sak 25/2021	Plansatsingen i Norge digitalt	
	En første versjon av et forslag til ny plansatsing legges fram for Samordningsgruppen senest juni 2022. Siste versjon legges fram for Samordningsgruppen høsten 2022.	Saken følges opp på møter senere i år.

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
Sak 27/2021	Handlingsplan til nasjonal geodatastrategi	
	Revisjon og statusrapportering samkjøres slik at begge oppgaver utføres tidlig desember 2021. Alle representanter må følge opp sine etater ved revisjon og rapportering i Geonorge!	Det kan vi alle bli bedre på!
	Ønske om at KMD presenterer tiltak 28 med resultat i Samordningsgruppen samt tanker om videreføring av aktiviteter	Sekretariatet har ikke tatt initiativ til dette.
	Tiltakene i GEOSATS 2023 foreslås inn i handlingsplan – enten inn i eksisterende tiltak eller opprette nye	Det jobbes med saken.
Sak 28/2021	Tilpasninger til ND-strukturen	
	Matrikkelforum: Invitere Kartverkets Eiendomsdivisjon for å diskutere behov og retning	Dialog med Eiendomsdivisjonen. Kommer på et senere møte.
	Marint/maritimt forum: Kystverket tar initiativ til revitalisering av forumet og legger fra et utkast til mandat.	Det er dialog mellom aktørene. Utkast til mandat vil presenteres på et senere tidspunkt.
Sak 29/2021	Teknologisk rammeverk	
	Resultatet av LIFO 2020 presenteres på neste møte i Samordningsgruppen i februar	Ikke på agendaen.
	Nasjonal dugnad for implementasjon av OGC-APIer: <ul style="list-style-type: none"> Nasjonal implementeringsplan? Til neste møte skal representantene kartlegge: <ul style="list-style-type: none"> behovet for fortsatt bruk av SOSI-formatet med etatene man representerer Vurdere muligheter og utfordringer ved implementering av OGC APIer med etatene man representerer 	Planer for prosess presenteres i dette møtet. (informasjonssak) Ikke på agendaen. Blir tema på senere møter.
Sak 30/2021	GEOSATS 2023 og 2024	
	Geosats 2023	Alle tiltakene blir presentert i dette møtet.
	Geosats 2024	Workshoper gjennomført. Oppsummering og veien videre presenteres og diskuteres.

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
Sak 31/2021	Finansiering av nasjonale fellesløsninger	
	Utfordringer med finansiering	Saken ble presentert i Nasjonalt geodataråd 8.februar. Det refereres og suppleres med informasjon om saken i dette møtet. Diskusjon.

Sak 01/2022 Mandat FoU-forum

Det er utarbeidet utkast til mandat for en FoU-gruppe. Se eget saksdokument «Sak 01-2022 Mandat for FoU-gruppe»

Forslag vedtak:

Samordningsgruppen vedtar mandatet til et FoU-forum

Sak 02/2022 Informasjon fra møtet i Nasjonalt geodataråd 8.februar

Agendaen i møtet

- Presentasjon av rådet for ny statssekretær i KDD (Kjersti Bjørnstad)
- Orientering om ulike tiltak og utredninger som er relevant for utvikling av geografisk infrastruktur
 - KDD – tiltak 28, oppdrag gitt Kartverket
 - KDD - utredning om dataøkonomien i offentlig sektor
 - Kartverket - Tiltak 1 «Identifisere kjernedata»
- Finansiering av felleskomponentene i den geografiske infrastrukturen
- GEOSATS 2024 og veien fram til GI2.0

Sak 03/2022 Årsrapport 2021 Handlingsplan til nasjonal geodatastrategi

Det er utarbeidet utkast til årsrapport 2021 for handlingsplanen. Se eget saksdokument «Sak 03-2022 Årsrapport 2021 Handlingsplan nasjonal geodatastrategi versjon 10-2-2022»

Sekretariatet ber representantene i Samordningsgruppen (inkludert de virksomheter/etater som de representerer), å komme med innspill til justeringer og særlig se på om det er "utfordringer" som bør framheves i årsrapporten utover det som er nevnt

Forslag vedtak:

Samordningsgruppen vedtar årsrapporten til handlingsplanen

Sak 04/2022 Pågående arbeid innen plan, bygg og geodata

Det pågår en betydelig satsning på digitalisering innenfor plan, bygg og geodata i både kommunal og statlig regi. Arbeidet har som målsetning å bidra til en mer brukerorientert og effektiv offentlig forvaltning. Digitaliseringsarbeidet er organisert i en rekke prosjekter i regi av KMD, DiBK, Kartverket, SSB og KS.

KS har, på vegne av kommunal sektor, ulike strategier for å lykkes med denne omstillingen.

- Samordne behov i kommunal sektor
- FIKS og sammenhengende tjenester
- Samarbeid med leverandørmarkedet for å realisere målet

TILTAK:

- Helt konkret så jobber nå KS sammen med kommunene og våre statlige samarbeidspartnere om en ny produktspesifikasjon for plan- og byggesak.
- Produktspesifikasjonen vil bidra til å styrke kommunen som bestiller og sikre overgangen til skybaserte fagsystem
- Omlegging av GI-standarden til FIKS – plattformen
- Veilede kommunene – verktøykassa, webinarer, regionale nettverk

Sak 05/2022 Geosats 2023

Som oppfølging av anbefalinger fra Nasjonalt geodataråd ble det høsten 2021 igangsatt arbeid med å beskrive tiltak for utvikling av geografisk infrastruktur. Geosats 2023 og Geosats 2024 skal konkretisere elementer som kan inngå i et nasjonalt program for utvikling av den geografiske infrastrukturen. I Geosats 2023 ønsker vi å begynne i det små for å prøve ut nye arbeidsformer som senere kan skaleres opp og videreføres til andre områder. Vi vil teste ut dette gjennom fire «piloter» som hver for seg gir gevinster, men også blir viktige byggeklosser i videreutvikling av den geografiske infrastrukturen. Målet er også å sikre samfunnskritiske data som kan understøtter prioriterte samfunnsbehov, samt utvikling av funksjonell nasjonal delingsplattform. Det søkes om statlige midler for mulig oppstart av denne satsningen i 2023.

Geosats har prioritert tiltak gjennom å konkretisere piloter. Samordningsgruppen får presentert en beskrivelse og status på arbeidet med tiltakene.

- Understøtte klimaforebygging gjennom å tilrettelegge terrengdata for beregning av dreneringslinjer og mulige konsekvenser av ekstremvær
- Punktskyer for bedre vegforvaltning og intelligente transportsystemer
- Samhandling med privat næringsliv om nasjonal høydemodell
- Etablere offentlig geodatasjø for økt digitalisering og verdiskaping ved hjelp av kunstig intelligens

I dette tiltaket foreslås det et forprosjekt samt 4 arbeidspakker. En av disse arbeidspakkene er foreslått gjennomført i regi av rammeverksgruppa, nedsatt av samordningsgruppa for utførelse av tiltak 18 i handlingsplanen til geodatastrategien. Det vil bli orientert om dette i møtet.

Se saksdokument «Sak 05-2022 AI og Geodatasjø i teknologisk rammeverk»

Se saksdokumentet «Sak 05-2022 Satsingsøknad Geosats 2023»

Sak 06/2022 Geosats 2024

Innspill, funn og en presentasjon av aktuelle områder presenteres i møtet.

Sak 06-2022 20220131 Mulige temaer Geosats 2024

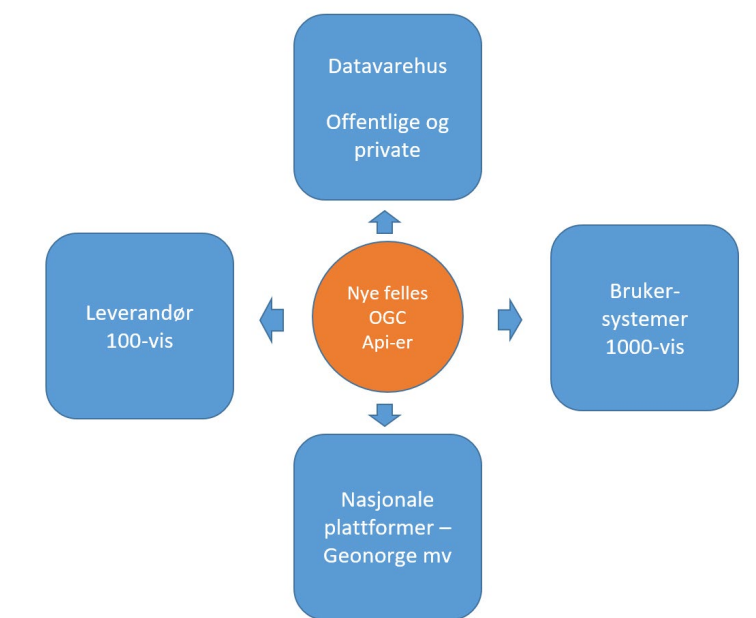
Sak 06-2022 Geosats 2024 08.02.22

Sak 07/2022 Informasjonssaker

A: Neste generasjons distribusjon – dugnad for innføring av OGC-APIer

Det har vært tatt opp i samordningsgruppen for geografisk informasjon å starte implementering av neste generasjons APIer fra OGC. <https://ogcapi.ogc.org/#standards>

Samordningsgruppen for geografisk informasjon har ønsket at det ses på saken i 2022 og vurdere om det skal utvikles en felles nasjonal handlingsplan fra aktørene i den geografiske infrastrukturen.

Hvorfor endring:

Vi vil de neste årene måtte gå gjennom en digital transformasjon i praksis. Det er viktig å få på plass en nasjonal handlingsplan med en del fellesaktiviteter og synkronisert aktivitet på tvers av sektorer - blant de ulike aktørene i den geografiske infrastrukturen.

- Mange vil bli påvirket – vil kreve implementering og tilpasning hos mange
- Vil åpne opp for enklere bruk og nye muligheter
- Geoinfrastrukturen globalt, i EU og i Norge bygger på ISO og OGC-standarder som ble utviklet og kom i første utgaver omkring 2000-2005. Disse standardene er nå over 15 år gamle, og revidert flere ganger.
- Vår modelldrevne arkitektur vil bestå som tidligere, men vil støtte nye avledninger og teknologier.
- OGC reviderer hele porteføljen av standarder for api mv på metadata, kart-api, geodata-api, raster-api osv. Kjente tjenesteformer som WMS, WFS, WCS, CSW osv vil nå de neste årene måtte bli erstattet.
- Endringen vil føre til implementasjon av de ulike nye standard api-ene fra OGC, som også blir ISO standarder.
- Disse APIene følger Open API Specification, som er bygget på mainstream IT og ikke geo-spesifikk teknologi. Det blir enklere for mange brukere og åpner opp den geografiske infrastrukturen for store nye brukergrupper.
- Både tilbydere, nasjonal geodatakoordinator og brukere vil måtte endre systemer, rutiner mv. Det er et stort volum. For å effektivt få til en digital transformasjon, så er det viktig med en felles plan
- Det trengs et felles kompetanseløft hos alle aktører, tilbydere og løsnings-arkitekter/firma.
- Det trengs justeringer av felleskomponenter som ulike verktøy i Geonorge, Norge i bilder, Satellitdata.no, Høydedata.no, Dybdata.no og også fagsystemer i etatene mv.
- De første nye OGC-spesifikasjonene er på plass og implementeres hos ulike aktører. Det er en tidsplan fra OGC og i løpet av 2-4 år skal 15-20 av de viktigste standardene være endret. I tillegg kommer nye API'er for dynamiske data mv. Se tidsplan/roadmap: <https://ogcapi.ogc.org/apiroadmap.html>
 - Det er mye å vinne på en rask og synkronisert endring hos alle aktører i Norge.
 - Det legges opp til kommunikasjon til ulike systemtilbydere slik at den digitale transformasjonen blir effektivt implementert.

Mulig aktivitet framover:

Kartverket har begynt å diskutere aktiviteter for å stimulere til kunnskapsspredning om nye OGC-APIer og det må arbeides med implementasjonsplan. Noen ideer;

- Webinarer
 - Pågående internasjonal testing i Europa- geoE3 osv - spre erfaring fra prosjekter
 - Pågående tester hos norske etater, Kartverket, NGU m.fl.
 - Hva er fordelene hos bruker, muligheter for søk, html, osv
 - Nye OGC-api i programvarene – status og planer
- Kurs/Workshops
 - Noe vår, noe høst 2022
- Rammeverk/rammeverksgruppe
 - Hvilke viktige regler og retningslinjer
- Tjenesteoppsett – Kartverket

- Flere tettsteder for ulike data, ulike typer, raster, vektor, sensor osv
- Geonorge
 - Kobling til register og definisjoner
 - Persistente uri-er og uri-mønstre
 - Dokumentasjon av søk og objektfunksjonalitet
 - Egen nettside med OGC-info
- GI 2.0 samordning
 - Hvordan samkjøre med øvrige GI 2.0-aksjoner
 - FOU på feltet – understøtte FOU-strategi?

Vi ønsker en diskusjon om hvilke aktiviteter som ønskes framover og hvem som kan ta ansvar for å gjennomføre ulike aktiviteter. Vurdere om det skal formes en 4-årig aksjonsplan for innføring av nye OGC-APIer.

B: Prosess i FGUene – behov for sosi-format

NGS og handlingsplanene vil være på sakskartet for FGUene også i 2022. De skal lages en tilbakemeldings/rapporteringsfunksjon slik at de kan melde tilbake på aktiviteter og resultat på sine innsatsområder som er knyttet opp til tiltak i handlingsplanen. Gjennom dette får vi resultater direkte opp mot flere tiltak i handlingsplanen.

Spørsmålet om brukeres behov for SOSI – formatet har Samordningsgruppa til vurdering. Sekretariatet (Kartverket) til samordningsgruppa skal sørge for at dette blir tematikk på møter i regi av FGUene vinter/ vår 2022. Tilbakemelding gis når møteserie i FGUer er ferdig.

Eventuelt

Møtedatoer vår 2022

1.april – temamøte: Digitalt

Sekretariatet foreslår et teknologimøte

Stikkord:

- Brukerinnflytelse og brukermedvirkning i standardiseringsarbeidet
- Prosess og planer for OGC-API-arbeidet
- *Kom med innspill*

19.mai – ordinært møte: fysisk

Tilgang til sakspapirer i Nextcloud: [Samordningsgruppen](#)

Passord: *Norgedigitalt*